

Handläggare
Ludvig Jansson
Telefon: 08-50806120**Till**
Bromma stadsdelsnämnd
2025-11-06

Tillsyn av rättssäkerheten inom myndighetsutövning för barn och unga

IVO diarienummer 3.5.1-29722/2024-8

Förvaltningens förslag till beslut

Bromma stadsdelsnämnd tar del av kontorsyttrandet och lägger ärendet till handlingarna.

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört en tillsyn av samtliga kommuners rättssäkerhet i myndighetsutövningen för barn och unga. Tillsynen har genomförts genom att förvaltningen besvarat en enkät. Utifrån svaren har IVO bedömt att vissa brister finns i verksamheten som stadsdelsnämnden begärs yttra sig över. Utifrån att IVO avslagit begäran om anstånd att inkomma med yttrande så har förvaltningen skickat in ett kontorsyttrande som svar som nu stadsdelsnämnden tar del av.

Ärendet

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ansvarar bland annat för tillsyn av att socialtjänsten i Sverige bedrivs enligt gällande författningskrav. IVO har under året genomfört en riktad tillsyn mot samtliga kommuner i landet avseende granskning av rättssäkerheten i myndighetsutövningen för barn och unga.

Aktuell tillsyn har genomförts genom att förvaltningen fått besvara en enkät med 42 frågor. Utifrån svaren i enkäten har IVO bedömt att brister finns relaterat till skyldigheten att:

- *Göra kontroller inför placeringar av barn och unga.*
- *Hantera orosanmälningar.*
- *Göra egenkontroll avseende myndighetsutövningen barn och unga.*

Utifrån bristerna begär IVO att stadsdelsnämnden redovisar sin inställning till bristerna samt eventuella åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

IVO har begärt att svar ska inkomma till dem senast 2025-10-20 och avslagit förvaltningens begäran om anstånd att inkomma med svar efter sammanträdet 2025-11-06. Förvaltningen har därför

upprättat ett kontorsyttrande som nu behandlas av stadsdelsnämnden. Yttrandet framgår nedan samt av bilaga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen socialtjänst.

Kontorsyttrandet

Stadsdelsförvaltningen arbetar kontinuerligt med ständiga förbättringar för att säkerställa att verksamheten uppnår ställda krav samt på bästa sätt stödjer aktuella målgrupper.

Nedan följer en redovisning relaterat till de brister IVO bedömt:

1. *Kontroll av tillstånd inför placering av barn och unga*

IVO lyfter att bristande svar getts avseende att förvaltningen genomför kontroll av om verksamheter har giltigt tillstånd av IVO att bedriva verksamhet inför placering av barn och unga då den svarat ”oftast”.

Förvaltningen kompletterar svaret genom att redovisa att den har som rutin att kontrollera att vårdgivaren har aktuellt tillstånd från IVO vid placeringar och omplaceringar. Det har dock förekommit enstaka undantag i akuta situationer. I dessa fall har verksamheterna tillfrågats gällande tillstånd, men kontakt har tagits med IVO för att säkerställa tillståndets giltighet först i efterhand.

2. *Kontroll av att familjehem inte bedrivs yrkesmässigt*

Förvaltningen hade besvarat enkäten att den ”aldrig” genomför kontroll huruvida familjehem bedrivs yrkesmässigt.

Förvaltningen kompletterar svaret genom att detta bedöms inrymmas i de omfattande djupintervjuer som görs med alla potentiella/tilltänkta familjehem. I djupintervjuerna behandlas frågor gällande bland annat familjehemmets drivkraft att ta emot placerade barn samt vilka som bor och vistas i hemmet. Vidare begärs relevanta registerutdrag från exempelvis skatteverket för att kontrollera uppgifter om bland annat sysselsättning och inkomst. Utifrån detta bedömer förvaltningen att det inom ramen för detta rutinmässigt kontrollerats att familjehemmen inte bedrivits yrkesmässigt. För att ytterligare säkerställa att inga familjehem bedrivs yrkesmässigt inkluderas en fråga om detta i djupintervjuerna.

Gällande kontroller av huruvida tilltänkta verksamheter haft omplaceringar eller oplanerade utskrivningar har förvaltningen som utgångspunkt att detta ska ställas till familjehem/konsulenter samt i samband med intervjuer samt referenstagning. I övrigt finns kontroller och uppföljning i

samband med upphandling av verksamhet.

3. ***Utredningstid om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd inom fyra månader***

Förvaltningen besvarade frågan genom att svara ”oftast”.

Förvaltningen har månadsvisa egenkontroller relaterat till frågan och har under en längre period arbetat för att utredningstider ska understiga fyra månader och detta har förbättrats över tid.

Förvaltningen kan genom senaste egenkontrollen konstatera att tidsgränsen generellt uppnås men att det vid vissa tillfällen behövts förlängningsbeslut. Orsakerna till förlängningsbesluten är oftast att socialtjänsten avvaktar viktig information som kan komma att påverka utredningen.

Ett flertal åtgärder har vidtagits över tid för att bland annat förbättra utredningstiderna. Bland annat har gruppleddare och mentor tillsatts för att systematiskt kunna stötta och följa upp att utredningstider hålls. För att stärka analysarbetet inom området har ytterligare en metodutvecklare även anställts. Antalet snabbutredare har även utökats för att ärenden med behov av färre utredningsaktiviteter kan genomföras och avslutas fortare. Vidare arbetas med att effektivisera dokumentationen för att verka för att i högre grad dokumentera enbart det som är väsentligt för handläggningen.

4. ***Synpunkter på urval av egenkontroller***

Av enkäten framgick ett flertal egenkontroller som bygger på exempel på egenkontroller som återfinns i allmänna råd för de föreskrifter som är gällande för verksamheten.

Utifrån att förvaltningen besvarat att vissa av dessa inte genomförs anger IVO att de bedömer att verksamheten till fullo inte kan säkra verksamhetens kvalitet.

Nedan följer förvaltningens redovisning relaterat till de punkter som IVO framför för respektive egenkontroll:

- ***Undersökning av chefers och personals förhållningssätt och attityder***

Staden har bland annat en personalpolicy som systematiskt tas upp i samband med arbetsplatsträffar utifrån årshjul. Där stadgas bland annat att vi arbetar för våra målgrupper. Vidare finns processer för hantering av personalärenden då behov uppstår av detta. Utöver detta arbetar förvaltningen för att nära ledarskap som säkerställer att gällande lagkrav och normering upprätthålls i det dagliga arbetet. Förvaltningen har inte haft indikation på att vidare kontroller behövts göras relaterat till

frågan.

- ***Kontroll om antalet socialsekreterare som besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person, barnens eller de ungas erfarenheter av och synpunkter på vården, orsakerna till omplaceringar och oplanerade avslut av placeringar***

Förvaltningen har besvarat att den genomför egenkontroller av hur ofta en socialsekreterare har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person men ”nej” angående ovan kontroller.

Bedömningen har gjorts att genom att säkerställa att socialsekreterare kontinuerligt följer upp vården enligt gällande handlägningsprocess så säkerställs att övriga delar följs upp på individnivå för att säkerställa att enskilda ges en god vård.

Vidare görs egenkontroll i form av brukarundersökning till barn och unga relaterat till bemötande och tillgängligheten i kontakten med socialtjänsten. Stadens socialförvaltningen genomför även uppföljning av verksamheten inom ramen för stadens Socialtjänstrapport där vissa delar kontrolleras och som analyseras av förvaltningen.

- ***Kontroll av att rutin om att utredning inleds enligt 14 kap. 2 § SoL***

Förvaltningen har svarat att rutin finns för att inleda utredning enligt 14 kap. 2 § SoL men att egenkontroll inte finns avseende följsamheten till specifik rutin.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt för ett välfungerande kvalitetsledningssystem där det ingår att ledning och medarbetare arbetar utifrån och reviderar gällande rutiner vid behov. Behov har inte tidigare noterats att egenkontroll särskilt behövts avseende efterlevnad av just denna specifika rutin.

- ***Följsamhet till riktlinje jäv, korruption och otillåten påverkan***

Förvaltningen har svarat att riktlinjer finns för att motverka jäv, korruption och otillåten påverkan men att detta inte ingått i riskanalysen. Förvaltningen kan dock konstatera att otillåten påverkan ingått i riskanalysen och att det finns framtaget arbetsplatsträffsmaterial för detta samt att anmälningar om otillåten påverkan från medarbetare följs upp.

Sammanfattning

Förvaltningen tackar för de synpunkter som IVO lämnat på förvaltningens kvalitetsarbete. I yttrandet har förvaltningen konstaterat att vissa av sina svar behövts nyanseras samtidigt som redovisning gjorts att åtgärder som skett eller bedöms nödvändiga för att kontinuerligt uppnå gällande krav och ge bästa möjliga stöd till målgrupperna.

Förvaltningen kommer vidare utifrån ett riskperspektiv göra en översyn av sitt urval av egenkontroller där särskilda överväganden görs utifrån de kontroller IVO förespråkat.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Fredrik Skoglund
Avdelningschef
Bromma stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Kontorsyttrande avseende IVOs dnr 3.5.1-29722/2024-8
2. IVOs beslut med begäran om återredovisning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2025-10-16
Fredrik Skoglund, Avdelningschef	2025-10-16